

УДК 811.161.2'42:070

В. І. Пустовалова

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

**Картярський лінгвокультурний субкод:
фразеологічні засоби вербалізації**

Пустовалова В. І. Картярський лінгвокультурний субкод: фразеологічні засоби вербалізації. У статті розглянуто фразеологічні одиниці, що вербалізують складники лінгвокультурного субкоду гри в карти, визначено семантичні характеристики фразеологізмів та особливості їх функціонування в сучасному медіа-просторі. Проаналізовано вплив зміни форми фразеологічних одиниць на їхні функціональні характеристики. Просліджено рівень фіксованості досліджуваних одиниць у словниках.

Ключові слова: лінгвокультурний субкод, фразеологізм, семантична ознака, сценарій, експресія, оцінка.

Пустовалова В. И. Картежный лингвокультурный субкод: фразеологические средства вербализации. В статье рассмотрены фразеологические единицы, которые вербализируют составляющие лингвокультурного субкода игры в карты, определены семантические характеристики фразеологизмов и особенности их функционирования в медиaprостранстве. Проанализировано влияние изменения формы фразеологических единиц на их функциональные характеристики. Прослеживается уровень фиксируемости изучаемых единиц в словарях.

Ключевые слова: лингвокультурный субкод, фразеологизм, семантический признак, сценарий, экспрессия, оценка.

Pustovalova V. I. Card Game Linguocultural Subcode: Phraseological Means of Verbalization. The article deals with the phraseological units as verbal components of card game linguocultural subcode. The semantic characteristics of phraseological units and the features of their functioning in the media are pointed out. The effect of changing the form of these units on its functional characteristics is analyzed. The level of fixing the studied units in dictionaries is defined.

Key words: linguocultural subcode, phraseological unit, semantic feature, scenario, expression, evaluation.

Серед одиниць, що вербалізують лінгвокультурні коди гри взагалі та зокрема субкод картярських ігор, особливе місце займають фразеологічні одиниці (ФО) як стійкі образні вислови зі сталими семантичними характеристиками та потужним експресивним потенціалом. В основі образної сутності фразеологізму лежать процеси метафоризації та метонімізації. І хоч метафоричність не є основною ознакою, що відрізняє лексичні утворення від фразеологічних, на ролі метафоризації в процесі творення фразеологічного значення вислову наголошували такі вчені, як Л. Авксентьев, Г. Удовиченко, В. Ужченко та ін. Метафоричні за своєю суттю, ці одиниці перебувають у фокусі уваги дослідників функціонування метафори в різних типах дискурсу, зокрема політичному (А. Чудінов [12], Х. Дацишин [4]), публіцистичному (О. Андрейченко [1]), де ігрові звороти розглянуті в рамках соціальних метафор. Такої ж думки притримуються й дослідники української фразеології, говорячи про походження цієї групи фразеологізмів зі сфери «соціальних відносин» [8:77].

Незважаючи на достатню кількість досліджень фразеологічних одиниць у різних ас-

пектах, цікавою та відкритою для аналізу залишається ділянка функціонування ФО як одиниць лінгвокультурного субкоду гри в карти. В. Ужченко розглядає мовлення картярів як одну з найпродуктивніших концептосфер-донорів для поповнення українського фразеологічного фонду [10:133]. Одиниці цього субкоду перейшли в пласт загальноживаної мови з жаргону картярів та шулерів, реалізувавши емоційно-експресивний потенціал, про який писав В. Бондалетов [2:10]. Метою нашої статті є визначення експресивного потенціалу та функціональних параметрів фразеологічних одиниць, що вербалізують картярський лінгвокультурний субкод, а також особливостей уживання цих одиниць у сучасному мовленні на матеріалі публікацій у пресі та інтернет-виданнях.

Досліджуючи структуру підконцепту ГРА В КАРТИ, В. Старко виділяє низку концептуальних ознак, що в комплексі формують образ гри (лад, ризик, стратегія, результат, прихованість, обман, боротьба, удача, нерівність) [6:60–69]. Н. Мещанова виділяє такі елементи пропозитивної структури образу азартної гри: суб'єкт (гравець), контрагент (той, хто про-

тистоїть гравцеві), дія, правило, інструмент, результат [5:232]. Ці елементи одночасно є векторами можливого розвитку метафоричних образів у контексті, що включає ігровий фразеологізм.

Когнітивний образ азартної гри твориться на основі елементів її сценарію, що вводяться в текст як метафоричні чи фразеологічні одиниці. За умови відповідності сценарію функція цих одиниць у тексті суто експресивна:

Слідчому — **карти в руки** [заголовок]. Верховна Рада України у вівторок розглянула в першому читанні законопроект “Про статус слідчих”. Документ визначає правове і соціальне становище слідчого і пропонує поширити його на всіх слідчих, незалежно від їхньої відомчої приналежності [Дзеркало тижня, 18.02.2002].

Момент роздачі карт є логічним початком гри й одночасно моментом, коли шанси на перемогу ще максимально рівні. Ці ознаки формують фразеологічне значення вислову.

Інший характерний для образу гри елемент — дії з отриманими картами (*розіграти карту, вибити козири з рук*). Наприклад:

Спроба **розіграти** енергетичну **карту** [заголовок]. Незважаючи на стабільну ситуацію в ПЕК, у низці регіонів України почалися відключення підприємств теплопостачання [Україна молода, 14.12.2004].

У таких контекстах іноді виникає слабка негативна оцінка, зумовлена самою концептосферою-донором — уподібненням економічної чи політичної діяльності до гри в карти:

Янукович намагається **розіграти** в США ту саму **карту**, яку він клав на стіл навесні минулого року — відмова України від високозбагаченого урану [Українська правда, 23.09.2011].

Створення експресії засобами ігрової сфери є поширеним способом негативної оцінки політичної діяльності на основі зближення семантичних характеристик цих сфер, а також ознаки надмірної легкості [12; 4]. Окрім того, контексти (слова *спроба, намагається*) засвідчують непевність очікуваного результату, що дає мовцеві підставу оцінити ситуацію негативно.

У фразеологічному вислові *вибити козири з рук* принципово важливою семантичною ознакою є ознака протистояння, змагального характеру гри в карти:

Уявімо собі, що незадовго до українських президентських виборів, аби оста-

точно добити непопулярного й безпорадного Ющенка, прем'єр Путін вирішив **вибити з його рук головний козир**, його особисту тему — Голодомор. І визнав особисту відповідальність Сталіна за Голодомор... перед прем'єром Тимошенко [День, 20.04.2010].

Ігровий фразеологізм актуалізує простір гри в карти, так реальна ситуація когнітивно сприймається як ігрова. Семантична ознака протистояння акцентує увагу на елементах пропозиції прототипної гри в карти, формуючи образи суб'єкта, контрагента та об'єкта гри, означеного як прямо, так і за допомогою фразеологічного звороту.

Ознака ризику, азарту є визначальною для когнітивного образу гри в карти. Звичайно, необхідність ризикувати не обумовлена правилами, проте це органічна риса процесу гри. Тож ця характеристика базова для низки ФО, що репрезентують картярський субкод (*як карта ляже, поставити на карту, робити ставку, грати ва-банк* та ін.):

Загалом програвши нами перший сет вийшов нервовим, у другому ми переломили хід поєдинку, а от у третьому італійки **пішли ва-банк**: грали ризиковано, активно, можна сказати, що в кожному моменті були на крок попереду нас [Україна молода, 17.02.2012].

Характеристики ризикової ситуації можуть різнитися, що прямо впливає на прагматичний потенціал ФО. В основі ризику як органічної складової азартної гри (див. приклад вище) — свідомо дія гравця, спрямована на досягнення результату. Інший вектор ризикованості — ситуація невідомості, неможливості прорахувати фінал, коли перебіг подій не під контролем учасника гри:

З огляду на цю ірраціональність, ситуація нестримно розгортається за найменш сприятливим для Партії регіонів та Януковича сценарієм. Партія регіонів чи її рештки евакуюються у рідний Донбас, ну а Віктор Федорович — **як карта ляже**... Гравці за столиком [Українська правда, 22.02.2012].

Усвідомленість ризику є результатом оцінки його доцільності з точки зору передбачуваного результату. Це спостерігається в порівнянні контекстів, що містять ФО *гра варта / не варта свічок*:

У лютому звільняється найбільша кількість працівників. Що робити? Провести індивідуальні співбесіди з кожним пра-

цівником. Це займе не один день, але **гра коштує свічок** [gazeta.ua, 17.02.2008];

Інші країни можуть позаздрити досягненням китайських атлетів, проте, можливо, **гра не варта свічок**: доля цих спортсменів дуже тяжка, вони втратили набагато більше [www.epochtimes.com.ua, 11.08.2012].

Якщо ризик виправдовує себе, він зображується через опис перешкод на шляху до досягнення мети, якщо ні, події зображуються в основному в позитивному ключі.

Часто введення фразеологізму є наслідком метафоричних процесів на рівні всього контексту:

Доля тішиться людьми як талановитий фокусник. Збирає в колоду карт дати, імена, події та починає штукарити. [...] Майже 13 років російські режисери не ставали на червоний килим Каннського фестивалю. А в цьому році — аж двоє. І знову штукаритиме доля подіями, датами і людьми. Можливо, потягнуть кінострічки козирних тузів, як тоді, в далекому 58-ому “Летять журавлі” “накрили колоду” червоним джокером. Можливо, посупляться, побачивши самі шістки. Подивимось, як карта ляже [kakdela.kiev.ua, 18.05.2007].

Метафоричний простір тексту вибудовується на основі різних маніпуляцій з картами, причому як ігрових, так і зі сфери фокусів. Ці метафори вербалізують ситуації успіху / неуспіху, розгорнута метафора на початку тексту актуалізує ті самі ознаки, що й фразеологізм наприкінці, акцентуючи увагу на удачі як визначальному чиннику досягнення успіху.

Найбільш інтенсивно ознака ризику виражається через образний елемент ставки. Фразеологічні одиниці, до складу яких входить цей компонент, або чітко орієнтовані на досягнення результату (*ставити на карту*), або вказують на вже наявний результат (*ставка зіграла / не зіграла*). Значення ставки може осмислюватись у різній спосіб: як результат, винагорода для гравця в разі перемоги:

А вона [Ю. Тимошенко] працюватиме на знос, і є небезпідставна надія на те, що позитив перекриє негатив. Адже вона розуміє: **на карту поставлено** насамперед її політичне майбутнє [Дзеркало тижня, 28.01.2005];

як зусилля, спрямовані на досягнення результату, що можуть бути змарновані у випадку поразки:

Аби тримати увагу глядача при такій візуальній структурі фільму, треба справді

бути майстром. Лозниця поставив на філософію історії, акторську гру і складний монтаж. Власне, ця ставка зіграла [Україна молода, 25.07.2012].

В основі ФО *розкрити карти, карти на стіл* і под. лежить описана В. Старком семантична ознака прихованості — стратегічний елемент гри в карти:

“Істотного удару” по монополії Коломойського на ринку авіаперевезень завдають вже восени. В уряді поки не **розкривають карти** [Дзеркало тижня, 27.05.2012].

Ігровий елемент тут прямо співвідноситься з семою ‘плани, наміри’. ФО *карти на стіл* уживається для «заохочення когонебудь виявити свої приховані наміри» [11:365], тому для контекстів, що містять цю одиницю, характерна імперативність:

Погрожувати не треба — усі **карти на стіл**, публічно і негайно! [Дзеркало тижня, 31.05.2012].

Якщо ФО поширюється дієсловами на позначення маніпуляцій із картами (*викласти, кинути* тощо), відтінок імперативності зникає, натомість посилюється базова ознака прихованості, адже дія сприймається як заздалегідь спланована:

Що ж. Давайте тоді хоч спробуємо зрозуміти, на що вони сподіваються? Як саме **виграшні карти кине влада на стіл**, коли усе почнеться? [Українська правда, 22.09.2011].

Словосполучення з ігрової сфери передбачає розкриття не всіх намірів, а тільки виграшних для певної сторони. Метафора повністю концептуалізує момент діяльності, вводячи основні елементи процесу азартної гри: влада виступає контрагентом, дії якого для суб’єкта гри потенційно можуть мати негативні наслідки.

Найчастіше втілювана і найбільш гостра негативна оцінка, вербалізована засобами картярського субкоду, базується передусім на усвідомленому прагненні гравця порушити правила прототипної гри. Такі ознаки найяскравіше виражені у фразеологізмах, в основі яких лежить шулерська діяльність (*грати міченими (кrapленими) картами, козир у рукаві*). Як слушно зазначає Н. Мещанова, у разі експлікації значення обману у фокус метафори потрапляє контрагент і його діяльність [5:234]. Чітко негативно діяльність контрагента оцінюється у випадку, коли контрагентом є шулер. Його дії прямо пов’язані

з цілеспрямованим обманом суперника. Крім того, визначальною характеристикою цієї групи засобів є ознака нерівності умов гри суб'єкта і контрагента, що забезпечується додатковими перевагами останнього. Негативна оцінка стосується або нечесного способу набуття цих переваг, або їх використання в грі з противником, якому вони недоступні:

Але те, що влада намагалася **грати міченими картами**, практично ні в кого не викликає жодного сумніву. [...] Тому що неможливо вступити до цивілізованої європейської спільноти, намагаючись грати за власними, далекими від демократичних європейських, правилами [Українська правда, 13.11.2012].

Додаткові експресивні можливості вислову виявляються в разі використання контрастних за змістом фразеологізмів у межах одного контексту:

І праві, і ліві учасники зустрічі, однаково прикро вражені тим, що за **“круглим столом”** із ними **зіграли крапленими картами**, надіслали колективне спростування [Дзеркало тижня, 12.10.2001].

Переговори за круглим столом передбачають відкрите обговорення, що на семантичному рівні співвідноситься з ознаками чесності та рівності, по суті антонімічними для семантичних ознак картярського вислову. З контексту видно, що групи людей, які мають протилежні погляди, однаково опиняються в позиції гравців, проти яких застосовано не дозволені форматом дії контрагента. На цьому і ґрунтується негативна оцінка у виразі.

Негативна оцінність ФО *карти в рукаві* також базується на ознаці використання прихованої переваги. З усіх виявлених одиниць саме ця характеризується найбільшою варіантністю, проте ці варіанти в більшості випадків мають однакове фразеологічне значення:

Є ще один аспект — статус російської мови — остання **карта в “шулерському рукаві”** Партії регіонів, в той час, як соціальний, зовнішньополітичний, правовий й інші напрямки — повний провал [Українська правда, 23.05.2012];

Захист і обвинувачення не мають можливості приховати **“туза в рукаві”** й використати його під час судового розгляду [Дзеркало тижня, 12.08.2011];

В. Балоба й далі проводить у місцеві ради за списками своєї партії русинських активістів та підтримує цей рух, щоб **мати**

в рукаві зайвий **козир** у політичних торгах із Києвом [zakarpattyua.net.ua, 22.03.2012].

Додаткову експресію створює поєднання кількох фразеологічних засобів у характеристиці одного об'єкта:

Росія перебуває в стані гравця, який **тримає руку на прикупі**. А ще необхідно пам'ятати, що і **карти** в неї **“краплені”**, і **“туз” в рукаві**... Але в європейських картярів закоротка пам'ять [День, 08.02.2013].

У цьому випадку негативно оцінюються як манера контрагента (Росії) діяти шулерськими методами, так і тенденція суб'єктів недооцінювати наслідки цих дій.

В описах подій зі сфери мистецтва одиниці аналізованого субкоду вживаються значно рідше, що можна пояснити відсутністю змагального характеру подій, характерного для політичної діяльності. Та іноді такі вживання зустрічаємо і в контекстах оцінок мистецьких творів:

Як турист у незнайомому місті біжить до фаст-фуду, упевнений, що там на нього чекають вільна каса, біг-мак і шипучка, так і ми, розгортаючи черговий опус бразильця, задалегідь свідомі, що надібаємо втішну сентенцію: “Істинне знання заховане в історіях прожитого кохання та пережитих утрат, у кризових моментах і щоденному співіснуванні з невідворотною смертю”. І нічим заперечити — будь-яку твою критичну карту “інженери людських душ” перебивають тузом, задалегідь прихованим у рукаві [Дзеркало тижня, 27.12.2012].

Оказіональне використання одиниць субкоду також має свої особливості. Воно може бути зумовлене не тільки семантичними, але й лексичними та стилістичними особливостями вислову, зокрема створенням мовної гри. Добір ФО для увиразнення висловлювання, крім власне фразеологічного значення, можна пояснити також наявністю в тексті лексем-складників фразеологізму, що функціонують у прямому значенні. Так внутрішня форма фразеологізму узгоджується з контекстом, а зовнішня — з цими лексемами, що є засобом творення додаткової експресії. Такі можливості часто забезпечуються багатозначністю слова *карта* (*картка*), зокрема значеннями:

— «умовно зменшене загальне зображення земної поверхні, її частини або окремих країн світу» [3:526];

Електронний туризм: **карти відкриті** [заголовок]. Коли користувачі Інтернету збираються у відпустку, знаходячи інформацію про місця призначення за допомогою пошукових систем, вони, як правило, звертаються і до сервісів геонавігації» [megasite.in.ua];

– «іменний платіжно-розрахунковий документ, що його видає банк своїм вкладникам для оплати товарів і послуг» [3:584];

Карти в руки [заголовок]. Банки відновили карткове кредитування — кількість “кредиток” на руках у населення збільшилася вперше з початку кризи... [forum.finance.ua, 18.03.2011].

На відміну від оказіональних уживань, у яких ФО повністю зберігають форму, в ході трансформації фразеологізму його змінюється і його внутрішня форма. Серед основних моделей трансформації можна виділити:

1. Об'єднання значень кількох метафоричних одиниць на основі спільного стрижневого компонента:

Чи варта свічок гра у благодійність? [ufb.org.ua, 09.02.2012].

Слово *гра* належить одночасно до ФО *гра варта свічок* та метафоричного словосполучення *гра у благодійність*. Це слово виконує спільну для обох виразів функцію концептуального означника простору діяльності. Незважаючи на те що значення одного словосполучення фразеологічно зв'язане, а другого — вільне, в основі обох виразів як одиниць вторинної номінації лежить процес метафоризації. Так, об'єднуючи свої значення на основі спільного компонента, ці одиниці утворюють нову структуру, що в метафоричному вимірі належить до ігрової площини.

2. Заміна компонентів ФО:

Карти під стіл [заголовок]. “Ваб Банк” припинив видавати кредитні карти [alls.in.ua].

Вибір ФО, що послужила основою для заголовка, зумовлено змістом тексту, в якому йдеться про кредитні картки. З метою увиразнити заголовок автор добирає стійкий вислів на основі багатозначності слова *карта*. Так

через зміну компонентів ФО можуть формуватися нові образні вирази, що одночасно зберігають ознаки вихідної ФО і набувають нових семантичних та експресивних відтінків.

3. Вилучення стрижневого компонента ФО:

І потім, із чим у рукаві тепер із Росією торгуватимемося? Труби шкода, підприємств і землі теж... [Дзеркало тижня, 08.02.2013].

Незважаючи на популярність фразеологізмів як виражальних засобів і достатню кількість робіт з української фразеології та фразеографії, мусимо констатувати, що сучасні словники охоплюють далеко не всі фразеологічні одиниці, що репрезентують лінгвокультурний субкод азартних ігор у мовленні. У ході опрацювання матеріалу з різних словників [7; 9; 11] ми виявили 18 одиниць, які належать до зазначеного субкоду. Але в медіатекстах активно функціонують і одиниці, що не зафіксовані в словниках, проте мають усі ознаки ФО: *грати міченими картами, як карта ляже, карта (туз, козир) у рукаві* та ін. (див. приклади вище). Деякі ФО в словникових статтях репрезентовано не повністю. Наприклад, ФО *гра не варта свічок* словник [11:194] фіксує тільки в одному, зазначеному варіанті, хоча в опрацьованому матеріалі ця одиниця неодноразово зустрічається і в стверджувальному варіанті також.

Фразеологізми на основі гри в карти — стійкі метафоричні засоби, значення яких тісно пов'язане зі сценарієм гри в карти. Одиниці, що відповідають сценарію чи певним його фрагментам, маркуються більш нейтрально, виконуючи передусім експресивну функцію. Аксиологічний потенціал досліджуваних одиниць найпотужніше реалізується за умов порушення правил прототипної гри. Додаткова експресія забезпечується за рахунок оказіональних уживань ФО чи їх трансформації. Фразеологічні сполуки з ігровим компонентом активно функціонують у дискурсі медіа, але спектр уживання та функціональні можливості ФО залишаються описаними недостатньо, у чому й полягає їх актуальність для подальших досліджень.

Література

1. Андрейченко О. І. Метафоричне вираження концептосфери «ПОЛІТИКА» в сучасному публіцистичному дискурсі / О. І. Андрейченко // Наук. записки Тавр. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. — Т. 24 (63). — 2011. — Сер. «Філологія. Соц. комунікації». — № 4, ч. 2. — С. 81—86.

2. Бондалетов В. Д. Условно-профессиональные языки русских ремесленников и торговцев : автореф. дис. ... докт. филол. наук : спец. 10.02.01 — рус. яз. / В. Д. Бондалетов. — Л., 1966. — 20 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. — К. ; Ірпінь : Перун, 2005. — 1728 с.
4. Дацишин Х. П. Метафора в сучасному українському політичному дискурсі (за матеріалами сучасної періодики) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.01.08 – журналістика / Х. П. Дацишин. — Львів, 2005. — 20 с.
5. Мещанова Н. Г. Об интегрирующей роли доминантных смыслов в структуре образа азартной игры [электронный ресурс] / Н. Г. Мещанова. — Режим доступа : http://vestnik.ssu.samara.ru/articles/497/82_34.pdf
6. Старко В. Ф. Концепт ГРА / В. Ф. Старко. — Луцьк : Вежа, 2007. — 204 с.
7. Удовиченко Г. М. Фразеологічний словник української мови : [у 2 т.] / Г. М. Удовиченко. — К. : Вища шк., 1984. — Т. 1—2.
8. Ужченко В. Д. Українська фразеологія / В. Ужченко, Л. Авксентьев. — Х. : Основа, 1990. — 167 с.
9. Ужченко В. Д. Фразеологічний словник української мови / В. Ужченко, Д. Ужченко. — К. : Освіта, 1998. — 224 с.
10. Ужченко В. Д. Фразеологія сучасної української мови / В. Ужченко, Д. Ужченко. — Луганськ : Альма-матер, 2005. — 400 с.
11. Фразеологічний словник української мови / [уклад. : В. М. Білоноженко та ін.] — К. : Наук. думка, 1993. — 984 с.
12. Чудинов А. П. Россия в метафорическом зеркале : когнитивное исследование политической метафоры (1991—2000) [электронный ресурс] / А. П. Чудинов. — Екатеринбург, 2001. — 238 с. — Режим доступа : <http://www.philology.ru/linguistics2/chudinov-01.htm>.

УДК 811.161.2'42

Ю. О. Гарюнова

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

**Теоретичні засади дослідження
соціолінгвістичних аспектів категорії оцінки**

Гарюнова Ю. О. Теоретичні засади дослідження соціолінгвістичних аспектів категорії оцінки. У статті автор звертається до теоретичного підґрунтя дослідження соціолінгвістичних параметрів категорії оцінки, яка експлікується в межах комунікативної схеми «суб'єкт – об'єкт – підстава». Акцентовано, що добір вербалізаторів аксіологічного значення залежить від соціокультурного позиціонування учасників ситуації спілкування, тому оцінка в засобах вираження може варіюватися в межах соціолінгвістичної змінної.

Ключові слова: оцінка, суб'єкт, об'єкт, підстава, соціолінгвістична змінна.

Гарюнова Ю. О. Теоретические принципы исследования социолингвистических аспектов категории оценки. В статье автор обращается к теоретическим основам исследования социолингвистических параметров категории оценки, эксплицируемой с помощью коммуникативной схемы «субъект – объект – основание». Выявлено, что отбор вербализаторов аксиологического значения зависит от социокультурного позиционирования участников ситуации общения, а потому оценочность средств выражения может варьироваться в пределах социолингвистической переменной.

Ключевые слова: оценка, субъект, объект, основание, социолингвистическая переменная.

Hariunova Yu. O. Theoretical Principles of Researching the Evaluation Category in Sociolinguistic Aspects. In the article, the author appeals to the theoretical base of studying sociolinguistic parameters of the evaluation category explicated in the communicational scheme “subject – object – reason”. It is stressed that the selection of verbalizers of axiological meaning depends on sociocultural positioning of the communicational situation participants, therefore the evaluation in language means can vary within the limits of sociolinguistic variable.

Key words: evaluation, subject, object, reason, sociolinguistic variable.